

Valgfag og procedure for godkendelse

De generelle regler for valgfag	1
Valgfag og projektopgaven i 9. klasse	2
Reglerne for oprettelse af lokale valgfag (uden for valgfagsrækken)	3
Procedure for skolechefens godkendelse af lokale valgfag (uden for valgfagsrækken)	3

Faktaboks

	Skoleleder	Skolechef
Valgfag inden for valgfagsrækken	Sikrer at skolens udbud af valgfag lever op til de generelle regler for valgfag.	
Valgfag uden for valgfagsrækken	Sikrer at skolens ønske om oprettelse af valgfag uden for valgfagsrækken lever op til krav om beskrivelse. Ansøger om godkendelse hos skolechefen.	Godkender valgfag uden for valgfagsrækken ud fra at valgfagsbeskrivelsen i "skabelon til godkendelse af valgfag" er indsendt og følger de generelle regler for udbud af valgfag.
Særligt vedr. skoleåret 2017/18 Godkendelse af valgfag uden for valgfagsrækken på skolerne i foråret 2018 skal godkendes i december 2017. Ansøgning om godkendelse skal være Skoleafdelingen i hænde senest 4. december 2017.		

De generelle regler for valgfag

Det fremgår af timetalsmodellen, at det vejledende timetal for valgfag er 60 timer om året, hvilket kan svare til to lektioner om ugen i 40 uger eller fire lektioner om uge på eksempel 20 uger eller på nogle særlige valgfagsdage/-uger. Udgangspunktet er derfor, at et valgfag gives 60 timer om året. De Fælles Mål for langt de fleste valgfag udarbejdes derfor også med det udgangspunkt, at der gives undervisning i 60 timer om året i henholdsvis et eller to år. Se [valgfagsrækken på emu.dk](http://www.emu.dk).

Hver skole skal *tilbyde* eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 120 undervisningstimer om året. Eleverne er forpligtet til at vælge mindst et valgfag. Skolerne er altså forpligtet til at udbyde mere valgfagsundervisning, end eleverne er forpligtet til at tage. Hensigten hermed er, at eleverne har noget at vælge imellem. Eleverne skal vælge mindst et valgfag. Eleverne skal altid tilbydes 120 timers valgfag svarende til det vejledende timetal for to valgfag. Det betyder, at eleverne altid skal have mindst to valgfag at vælge imellem. Hvor mange valgfag eleverne gives mulighed for at følge udover det ene obligatoriske er en lokal beslutning. Der henvises til folkeskolelovens § 9, stk. 7.

Undervisningstidens samlede varighed må ikke overstige 1.400 timer om året, svarende til gennemsnitligt 35 ugentlige timer i 40 uger. Der er dermed sat et loft over undervisningstidens

længde. Loftet vedrører ikke den enkelte skoledag eller skoleuge, men det forudsættes, at undervisningen fortsat normalt foregår cirka mellem kl. 8.00 og 16.00.

Der er givet mulighed for at se bort fra loftet i forhold til elever, der vælger mere end et valgfag for så vidt angår de undervisningstimer, der vedrører andet og eventuelt tredje valgfag. Denne mulighed er begrundet i, at loftet på 1.400 timer har karakter af et værn af eleverne og har den betydning, at eleverne ikke skal kunne forpligtes til mere skolegang, end loftet bestemmer. Det har en særlig betydning i forhold til valgfag, hvor eleverne kun er forpligtet til at vælge et valgfag, men kan vælge flere. Når elever på 7.-9. klassetrin frivilligt vælger mere end et valgfag eller tysk eller fransk som 3. fremmedsprog, er der ikke behov for et sådant værn.

Det er et lokalt anliggende, hvilke valgfag der tilbydes eleverne og i hvor mange timer. Derfor er det også en kommunal beslutning og prioritering, om hvilke valgfag der skal udbydes i kommunen – og i hvor mange timer¹.

Ved fastlæggelse af timetal for valgfagene bør der således foreligge en pædagogisk vurdering af timetallet svarende til de Fælles Mål, der er for faget. Endvidere skal der tages hensyn til det maksimale undervisningstimetal for skoleåret.

Hvis undervisningen organiseres af ungdomsskolen som en del af undervisningen i folkeskolen, skal man være opmærksom på, at det er folkeskolelovens regler, der gælder i forhold til mødepligt og tilsyn med videre. Det henvises til folkeskolelovens § 14 b.

Folkeskoleloven regulerer ikke den fysiske placering af undervisningen i folkeskolen. Undervisningen kan derfor godt foregå andre steder end på skolens område, hvis det i øvrigt er hensigtsmæssigt i forhold til den givne undervisningssituation. Placeres undervisningen uden for skolens område, skal man være opmærksom på reglerne for tilsyn med eleverne, som blandt andet omfatter fornødent tilsyn med elevernes færden mellem forskellige undervisningssteder.

Det bemærkes endvidere, at folkeskolen og alle fag er for alle elever, og derfor kan man ikke på forhånd udelukke for eksempel det ene køn fra at vælge et valgfag (fx valgfag kun til drenge).

Valgfag og projektopgaven i 9. klasse

Lovtekst vedr. [projektopgaven i 9. klasse](#), jf. §3 stk. 2.

Fra [emu.dk](#):

Lovteksten indeholder ikke krav om, *hvordan* projektopgaven skal indgå. I planlægningen af projektopgaven kan det derfor være en god idé i god tid at tage stilling til centrale forhold vedr. inddragelsen af projektopgaven, fx:

1. Hvordan inddrager vi valgfaglærerne i planlægningen, gennemførelsen og bedømmelsen af projektopgaverne?
2. Hvornår på skoleåret er det bedst at afvikle projektopgaven i forhold til undervisningen i valgfagene uden for prøverækken?
3. I hvilken grad vægter vi inddragelsen af valgfaget i forbindelse med bedømmelsen?
4. Skal vores elever have lov at danne projektarbejdsgrupper på tværs af valgfag, og hvordan vejleder vi dem bedst i forhold hertil?

¹ I Silkeborg Kommune prioriteres, at valgfagenes timetal som minimum udgør 30 timer svarende til halvårslige valgfag. Valgfag uden for valgfagsrækken skal godkendes af skolechefen.

5. Hvordan forberedes eleverne bedst muligt til at kunne inddrage deres valgfag i projektopgaven?
6. Skal valgfaget indgå i produkt og/eller fremlæggelse?
7. I hvilken grad skal eleverne have mulighed for at arbejde i valgfagets faglokale i forbindelse med projektopgaven?

Varetagelse af undervisningsopgaver i afgrænset læringsforløb

Ifølge [Lov nr. 192 af 27. februar 2017 om ændring af lov om folkeskolen](#): adgang til at lade andre end skolens undervisende personale varetage undervisningsopgaver på skolen udvides til også at omfatte undervisere fra uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v. som folkeskolen har etableret et samarbejde med om et afgrænset læringsforløb.

Faktaboks

I lovtæksten står: Stk. 4. Skolerne indgår i samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med virksomheder, institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet.

Stk. 5. Som led i de i stk. 4 nævnte samarbejder eller samarbejder med uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v., der er etableret ved kontrakt, kan skolens leder beslutte, at personer, der ikke er ansat ved kommunens skolevæsen, i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i folkeskolens fag og obligatoriske emner og understøttende undervisning.

Reglerne for oprettelse af lokale valgfag (uden for valgfagsrækken)

Det er med reformen blevet muligt at godkende og udbyde valgfag ud over dem, der fremgår af valgfagsrækken.

I Silkeborg Kommune har Byrådet delegeret til skolechefen – inden for rammerne af de nationale bestemmelser – at godkende nye lokale valgfag. Det er skolechefen, som har den endelige afgørelse i godkendelse af et nyt valgfag.

Procedure for skolechefens godkendelse af lokale valgfag (uden for valgfagsrækken)

Når skolerne opretter valgfag uden for valgfagsrækken, skal de nye valgfag følge samme rammer som valgfagsrækken i folkeskoleloven. Skabelon til brug ved beskrivelse af nyt valgfag skal anvendes (bilag).

Herudover gælder de almindelige bestemmelser for valgfag, jf. ovenstående beskrivelse. Hvis den enkelte skole ønsker at udbyde valgfag uden for valgfagsrækken, skal skabelon til beskrivelse af valgfag godkendes af Skolechefen. *Valgfag godkendes løbende*, men der skal være afsat tid til godkendelsesproceduren, derfor skal den udfyldte skabelon være Skoleafdelingen i hænde en måned før forventet godkendelse.

Hvis skoler ønsker at udbyde fælles valgfag i det forpligtende skolesamarbejde, er det vigtigt, at det fremgår af ansøgningen til godkendelse af valgfag uden for valgfagsrækken. Det er således muligt at indsende en ansøgning på vegne af det forpligtende skolesamarbejde. Det er skolelederen som indsender valgfag til godkendelse. Den udfyldte skabelon sendes til pkj@silkeborg.dk.